

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/17/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015201396
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6015201396.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Soni Langovej a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci navrhovateľa: G. K., B., korešpondenčná adresa: Z., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Banská Bystrica, Skuteckého 30, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 5N 9932/2015-KaBB zo dňa 14. októbra 2015, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/79/2015-20 zo dňa 19. januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/79/2015-20 zo dňa 19. januára 2016 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 5N 9932/2015-KaBB zo dňa 14. októbra 2015 a navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Odporca predmetným rozhodnutím navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci s poukazom na § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“). Vo veci, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na Centrum právnej pomoci nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že navrhovateľ sa domáhal priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní o navrhovateľom podanom odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.

k. 20Er/2678/2011-173 zo dňa 20.12.2013, ktorý v exekučnom konaní rozhodol o námietkach podaných povinným (navrhovateľom) proti exekúcii, ako aj o jeho návrhu na zastavenie exekúcie tak, že vo výroku I. námietkam povinného proti exekúcii v časti zaplataenia zameškaného výživného vo výške 1.141,78 € vyhovel, vo výroku II. vo zvyšnej časti výživného vo výške 3.186,97 € námietku povinného proti exekúcii zamietol, vo výroku III. exekúciu v časti vymáhania výživného v sume 1.141,78 € vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju v tejto časti zastavil, vo výroku IV. vo zvyšnej časti zaplataenia výživného v sume 3.186,97 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol, vo výroku V. návrh povinného na zastavenie exekúcie vykonávanej zrážkami zo mzdy zamietol a vo výroku VI. námietkam povinného proti trovám exekúcie vyhovel. Navrhovateľ podal proti predmetnému uzneseniu dňa 23.01.2014 odvolanie (proti výroku I. a III.) a dovolanie (proti výroku II., IV., V. a VI.). Následne požiadal odporcu o poskytnutie právnej pomoci vo veci podaného odvolania proti tomuto rozhodnutiu. Vzhľadom na to, že Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10CoE/8/2015-244 o podanom odvolaní navrhovateľa rozhodol, že uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 20Er/2679/2011-173 zo dňa 20.12.2013 potvrdzuje vo výroku IV. o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie v časti o vymoženie výživného 3.186,97 €, pričom proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie, odporca konštatoval, že rozhodnutie druhostupňového súdu predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci, a teda vzhľadom na to, že žiadateľ nepreukázal neprípustnosť vedeného exekučného konania, nie je možné vylúčiť zrejmú bezúspešnosť sporu. Následne konštatoval, že vo veci, s ktorou sa navrhovateľ na odporcu obrátil, ide o zrejmú bezúspešnosť sporu a na základe jeho žiadosti mu nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal. Samotná skutočnosť, že navrhovateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina, o ktorom už v čase rozhodovania odporcu bolo rozhodnuté tak, že výrok, proti ktorému podal navrhovateľ odvolanie bol odvolacím súdom potvrdený, pričom odporca na základe vyššie uvedenej skutočnosti správne konštatoval, že bezúspešnosť sporu navrhovateľa je preto jednoznačná, odporca teda vec správne právne posúdil a konštatoval, že neboli splnené podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 a § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. Navyše navrhovateľ nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia z tohto dôvodu ani nenamietal. Poradenstvo nebolo navrhovateľovi poskytnuté s poukazom na § 5b ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z., keďže odporca zabezpečuje poskytnutie právnej pomoci formou právneho poradenstva len vo veciach, v ktorých nebol podaný návrh na začatie konania pred súdom, čo v tomto prípade nebolo splnené.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové posúdenie veci a rozhodnutie. V dôvodoch odvolania namietal, že odporca mu neposkytol právnu pomoc v súvislosti s nesprávnym poučením uvedeným v uznesení Okresného súdu Žilina č. k. 20Er/2678/2011-173 zo dňa 20.12.2013 o tom, že voči výrokom II., IV., V. a VI. nie je prípustné odvolanie, v dôsledku čoho on podal dovolanie, pričom súd nezohľadnil, že on podal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci aj vo veci odvolania voči tomuto rozhodnutiu. Uviedol, že požiadal Centrum o poradenstvo a právnu pomoc vo veci zastavenia exekúcie EX 1624/2011 vo výške 5.787,95 € odo dňa 14.09.2011 zrážkami zo mzdy. Centrum mu po zaslaní jeho žiadosti doručilo dotazník pod sp. zn. 5N/9932/2015-KaBB. Uviedol, že dňa 29.08.2015 obdržal uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoE/8/2015-244 zo dňa 27.08.2015, ktorým súd rozhodol o jeho odvolaní zo dňa 20.12.2013, a preto dňa 02.10.2015 požiadal Centrum aj o právnu pomoc a poradenstvo vo veci odvolania a dovolania proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 20Er/2678/2011-173. Centrum mu však nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci. Uvádza dôvody pre ktoré je nesprávny postup odporcu ako aj krajského súdu, na základe ktorého mu nebola priznaná právna pomoc z dôvodu, že odvolanie v exekučnom konaní bolo podané oneskorene. Namietal aj nezohľadnenie jeho návrhu na zastavenie exekúcie postupom v zmysle § 290 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) napriek tomu, že preukázateľne od 17.4.2011 nepoberá žiadnu mzdu resp. odmenu za prácu. Podľa jeho názoru krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával

všetky dôkazy, neprihliadol na navrhnuté dôkazy, ako aj listinné dôkazy a doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, ako aj ďalšie skutočnosti. Uviedol, že sa riadil nesprávnym poučením, že odvolanie nie je prípustné, a preto lehota na podanie odvolania bola tri mesiace od doručenia rozhodnutia. Odporca ako aj prvostupňový súd mali k dispozícii uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 20Er/2678/2011-173 zo dňa 20.12.2013 a ak by predmetnú vec preskúmali, zistili by, že odvolanie bolo podané v lehote, a preto nemôže ísť z toho dôvodu o zrejmu bezúspešnosť sporu.

III.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s výrokom ako i skutkovými a právnymi závermi obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a navrhol, aby odvolací súd predmetný rozsudok potvrdil. Rozhodnutie druhostupňového súdu predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Vzhľadom na to, že navrhovateľ nepreukázal neprípustnosť vedeného exekučného konania, nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 3 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd SR z obsahu súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav, tak ako ho podrobne popísal krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktorý odkazuje a len na zdôraznenie dodáva, že navrhovateľ požiadal o ustanovenie advokáta na právne zastupovanie v právnej veci o zastavenie exekúcie, na základe podaného odvolania a dovolania proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 20Er/2679/2011-173 zo dňa 20.12.2013. Následne navrhovateľ v liste adresovanému Centru dňa 06.10.2015 žiadal o ustanovenie advokáta v právnej veci na podanie dovolania. Spolu s listom adresoval aj uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoE/8/2015-244 zo dňa 27.08.2015, kde krajský súd, ako súd odvolací podanie navrhovateľa zo dňa 23.01.2014 podľa jeho obsahu vyhodnotil ako odvolanie nielen proti výrokom I. a III., ale aj proti výroku IV. napadnutého uznesenia. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10CoE/8/2015-244 rozhodol, že uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 20Er/2679/2011-173 zo dňa 20.12.2013 potvrdzuje vo výroku IV. o zamietnutí návrhu navrhovateľa na zastavenie exekúcie v časti o vymoženie výživného v sume 3.186,97 €. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu nie je prípustné odvolanie. Rozhodnutie druhostupňového súdu predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci, a teda vzhľadom na to, že navrhovateľ nepreukázal neprípustnosť vedeného exekučného konania, nie je možné v tejto veci vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu.

Podľa § 5b ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. Centrum zabezpečuje poskytnutie právnej pomoci najmä formou právneho poradenstva vo veciach, v ktorých nebol podaný návrh na začatie konania pred súdom a predbežné poskytnutie právnej pomoci podľa § 11. Ak je zřejmé, že riešenie právnej otázky je neoddeliteľné od riešenia sociálneho alebo psychologického problému, centrum poskytne žiadateľovi základné informácie o inštitúciách, ktoré poskytujú potrebné poradenstvo. Pri poskytovaní právnej

pomoci centrum spolupracuje najmä s orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 159 ods. 1, 2, 3 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Po zistení, že vo veci žiadosti o priznanie nároku na právnu pomoc je daná právomoc odporcu v zmysle § 3 zákona č. 327/2005 Z.z., pristúpil odporca k zisťovaniu, či sú naplnené aj ostatné zákonné požiadavky, vrátane toho, že nejde o prípad zrejmej bezúspešnosti konania. Dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺnil jednu z kumulatívne stanovených podmienok pre priznanie právneho zastúpenia, preukázanie, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu z dôvodu, že nijako neosvedčil svoje tvrdenie o odňatí práva na prístup k súdu, nakoľko sa exekučného konania riadne zúčastnil a využil v jeho rámci zákonom predvídané opravné prostriedky. Zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ na podporu svojich tvrdení neoznačil ani nepredložil relevantné dôkazy a odporca na základe toho konštatoval, že v danom prípade nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie odporcu vychádzalo zo správne zisteného skutkového stavu a vo vzťahu k posudzovaným podmienkam na priznanie práva navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti. Odporca pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu postupoval v súlade s § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zákona č. 327/2005 Z.z.

Krajský súd vyhodnotil závery odporcu ako podložené a správne, preto aj podľa Najvyššieho súdu SR je namieste skonštatovať vecnú a právnu správnosť jeho hodnotenia, a teda aj vecnú správnosť výroku rozsudku prvostupňového súdu. Preto najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil (§ 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a podľa § 219 ods. 1 O.s.p.).

Len na doplnenie k odvolaniu proti rozsudku krajského súdu uvádza, že jeho obsah bol v zásade zhodný s obsahom odvolania proti rozhodnutiu odporcu, s ktorým sa krajský súd dostatočne podrobne a komplexne vysporiadal. Navrhovateľ poukazoval na včasnosť podaných opravných prostriedkov, nesprávnosť záverov o neexistencii dôvodov na zastavenie exekúcie, preukázanie svojich majetkových pomerov. Tieto skutočnosti však neboli rozhodujúce pre nepriznanie nároku na právne zastúpenie, rozhodujúce bolo nepreukázanie neprípustnosti vedeného exekučného konania a skutočnosť, že v danej veci bolo už vydané druhostupňové rozhodnutie, čo predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Tieto dôvody boli rozhodujúce pre skonštatovanie zrejmej bezúspešnosti sporu ako jedného z dôvodov vylučujúcich priznanie právneho zastúpenia podľa zák. č. 327/2005 Z.z. Z ustanovenia § 159 ods. 3 O.s.p. vyplýva, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Výška príjmu navrhovateľa nemala v prejednáwanej veci vplyv na rozhodnutie o priznaní, resp. nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci. Podstatnou bola skutočnosť, že v prejednávanom prípade nebolo možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, čím nebola splnená jedna z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. V prípade, ak je zistená zrejma bezúspešnosť sporu,

správny orgán neskúma splnenie ďalších podmienok uvedených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. Odporca v konaniach o poskytnutí právnej pomoci skúma, či by žiadatelia reálne mohli byť úspešní v spore, v ktorom žiadajú o poskytnutie právnej pomoci. Posúdenie tejto otázky patrí do právomoci odporcu, ktorý skúma každú vec individuálne a prihliada na osobitosti jednotlivých prípadov. O zrejmu bezúspešnosť ide najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené. Navrhovateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina, o ktorom už v čase rozhodovania odporcu bolo druhostupňovým súdom právoplatne rozhodnuté. Z toho dôvodu odporca konštatoval zrejmu bezúspešnosť sporu a nesplnenie jednej z troch kumulatívnych podmienok na poskytnutie právnej pomoci, tak ako sú uvedené v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. S poukazom na ustanovenie § 5b ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. senát odvolacieho súdu uvádza, že právne poradenstvo Centrum poskytuje len vo veciach, v ktorých nebol podaný návrh na začatie konania pred súdom, čo však nie je tento prípad.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal v konaní úspech náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.